

An EU funded project managed by
the European Union Office in Kosovo

IZVEŠTAJ

0

KONSULTATIVNOJ RADIONICI SA ORGANIZACIJAMA GRAĐANSKOG DRUŠTVA NA KOSOVU

Izvor: Clker

Mart 2018. god.

Implemented by:

Sadržaj:

Kratak pregled radionice.....	2
-------------------------------	---

Nalazi elektronske ankete.....	2
--------------------------------	---

Nalazi iz radnih grupa.....	4
○ <i>Mladi i volontarizam</i>	
○ <i>Obrazovanje i prava deteta</i>	
○ <i>Socijalna zaštita</i>	
○ <i>Društvena ekonomija</i>	
○ <i>Zaštita životne sredine/zaštita potrošača i zdravlja</i>	
○ <i>Pomirenje i kulturni dijalog</i>	
○ <i>Demokratija i dobro upravljanje</i>	

Učesnici radionice	11
--------------------------	----

Fotografije sa radionice	13
--------------------------------	----

Kratak pregled radionice

U sklopu projekta „Podrška održivom organizacionom razvoju za OGD na Kosovu“, projekat koji finansira Evropska unija, a kojim upravljaju Kancelarija EU na Kosovu, Forum za građansku inicijativu – FIQ i Institut za razvojnu politiku – INDEP, organizovali su konsultativnu radionicu sa preko 50 organizacija građanskog društva na Kosovu.

Svrha ove radionice bila je da se utvrde glavni problemi sa kojima se OGD suočavaju u oblastima koje su predmet njihovog fokusa, relevantni akteri, potencijalan doprinos individualnih organizacija u rešavanju hitnih stvari, kao i prilike za stvaranje koalicija između OGD radi zajedničkog rešavanja tih stvari. Štaviše, od OGD, koje su radile zajedno u sedam različitih radnih grupa, očekivalo se da osmisle dugoročne ideje i rešenja za glavne probleme koji karakterišu određeni sektor.

Učesnici su prepoznali glavne stvari u sedam prioriternih oblasti od 10 koje su prvo izabrane, a koje su dobile prioritet na osnovu nalaza elektronske ankete koju su organizatori podelili pre održavanja radionice.

Nalazi elektronske ankete

Pre održavanja radionice osmišljen je elektronski upitnik u svrhu utvrđivanja prioriternih oblasti za koje su OGD na Kosovu najviše zainteresovane i na koje se njihov rad najviše odnosi. Nalazi iz tog upitnika poslužili su kao glavni osnov za diskusiju tokom konsultativne radionice.

Elektronski upitnik, osim što nam je pomogao da razumemo profil i karakter rada organizacija učesnica, primarno se usredsredio na utvrđivanje tematskih oblasti koje organizacije smatraju relevantnim za njihovu misiju i trenutne aktivnosti. Ispitanicima je data mogućnost da navedu do 5 prioriternih oblasti, od 15 zadatih. U nastavku je dat spisak oblasti na osnovu dobijenih odgovora.

Prioritetna oblast	Procenat
Mladi	58 %
Obrazovanje	41,9 %
Voluntarizam	36 %
Društvena inkluzija	34,9 %
Zaštita životne sredine	32,6 %
Pomirenje i međuetničnost	27,9 %
Rodna ravnopravnost	27,9 %
Društveno preduzetništvo	26,7 %
Zaštita deteta	20,9 %
Borba protiv rodno zasnovanog nasilja	16,3 %
Vladavina prava / borba protiv korupcije	16,3 %
Održiva energija	15,1 %
Otvorene reforme upravljanja i administrativne reforme	9,3 %
Zdravlje i bezbednost na radu	8,1 %
Zaštita potrošača	5,8 %
Snaženje izbornog procesa	4,7 %

Grupa 1:

MLADI I VOLUNTARIZAM

Nalazi iz radnih grupa

Organizatori su, u zajedničkim konsultacijama sa Kancelarijom EU i učesnicima, spojili spisak prioriteta oblasti u 7 tema. O svakoj od tih tema detaljno se diskutovalo u 7 radnih grupa. Diskusije u radnim grupama predvodilo je 7 pomagača, a svako od njih je morao da prati istu strukturu diskusija na osnovu unapred određenog obrasca. Nalazi iz diskusija unutar radnih grupa ukratko su dati u nastavku:

§ Problemi:

Glavni problemi koje je ova radna grupa utvrdila obuhvataju: pasivnu omladinu, mali osećaj solidarnosti, opštu apatiju, malo prilika za zapošljavanje, razvoj u stagnaciji, nedostatak svesti i ograničene prilike za razvoj volontarizma, nedostatak projekata za volontere i podsticajne politike, kao i lošu infrastrukturu i zakonske nedostatke.

Sa druge strane, što se tiče volontarizma, isti je priznat i smatra se konceptom ali se ne podstiče i ceni dovoljno kao nešto što je vredno, niti je deo društvene kulture. Neke od glavnih prepreka u tom smislu su: nedostatak sredstava i nepoznavanje značaja volontarizma od strane institucija.

§ Akteri:

Glavni akteri koji su prepoznati su: organizacije građanskog društva, mediji, mladi; javni sektor (centralne i opštinske institucije); privatni sektor (preduzeća); spoljašnji akteri (međunarodne organizacije, donatori).

§ Mere koje bi organizacije mogle da preduzmu:

Što se tiče mera koje bi organizacije mogle da preduzmu zajedno, utvrđeno je sledeće: Istraživanje volontarizma (pravna infrastruktura, sredstva; volontarizam kao koncept, vrednost i deo društvene kulture; mehanizmi); uspostavljanje mreže NVO i razvoj obrazaca saradnje i partnerstava; izrada nacionalnog strateškog plana; kampanje i aktivnosti različitih oblika radi podizanja svesti o temama: diskusije, tribine, korišćenje društvenih mreža, saradnja medija i objavljivanje video spotova za podizanje svesti.

Grupa 2:

OBRAZOVANJE I PRAVA DETETA

§ Problemi:

Glavni problemi koje je ova radna grupa utvrdila obuhvataju: školsku infrastrukturu, nedostatak obrazovanja, kvalitet obrazovanja, finansijska ograničenja posebno u seoskim sredinama (postoje učenici koji napuštaju škole zbog nedostatka finansijskih sredstava), nedostatak saradnje između privatnih i javnih prosvetnih ustanova. Povrh toga, učesnici smatraju da tradicionalne vrednosti često stvaraju sukob između roditelja i učenika koji narušava funkcionisanje trougla škola-učenik-roditelj.

§ Akteri:

Glavni akteri koji su prepoznati su: Vlada, opština, savet učenika i nastavnika, privatni sektor, udruženja, psiholozi i socijalni radnici.

§ Mere koje bi organizacije mogle da preduzmu:

Što se tiče mera koje bi organizacije mogle da preduzmu zajedno, utvrđeno je sledeće: Zalaganje radi unapređenja uslova, prevoza, higijene i pijaće vode u svim školama; Identifikacija (statistika) dece koja su pod rizikom da napuste školu, tako da postoji potreba da se dobije statistika da su deca pod rizikom od prekida školovanja iz različitih razloga, posebno finansijskih; rad inspektorata bi trebalo ojačati u cilju nadgledanja nastavnika; kontinuirano usavršavanje nastavnika da bi bili inovativniji u nastavi, što može neposredno uticati na kvalitet obrazovanja.

Grupa 3:

SOCIJALNA ZAŠTITA

§ Problemi:

Glavni problemi koje je ova radna grupa utvrdila obuhvataju: nedostatak informacija o finansijskoj podršci za socijalnu zaštitu, nepostojanje mehanizma između javnog sektora, privatnih NVO i donatora; i politički uticaj na formalizaciju neformalnih institucija. Naglašeno je da postoji potreba da opštine spolja angažuju specijalizovane NVO za socijalnu zaštitu. Drugi problemi koji su utvrđeni obuhvataju: održivost socijalne zaštite, nefunkcionisanje odbora za licenciranje lica koja pružaju usluge socijalne zaštite, otvaranje poziva za projekte sa ograničenim rokom usmerene na određene grupe i održivost socijalne zaštite. Takođe, grupa je smatrala da opštinski nivo nema posebne linije za socijalnu zaštitu ugroženih grupa, dok NVO nemaju volju za saradnjom i koordinacijom aktivnosti.

§ Akteri:

Glavni akteri koji su prepoznati su: Vlada (Ministarstvo rada i socijalne zaštite, Ministarstvo za ekonomski razvoj, Ministarstvo finansija, MBPZHP, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo pravde) - Opštinski nivo (Odeljenje za zdravstvenu i socijalnu zaštitu, Uprava za poljoprivredu i ruralni razvoj, i Uprava za ekonomski razvoj, QAP).

§ Mere koje bi organizacije mogle da preduzmu:

Što se tiče mera koje bi organizacije mogle da preduzmu zajedno, utvrđeno je sledeće: Rad na objavljivanju informacija (kampanje informisanja oko sakupljanja sredstava u oblasti socijalne zaštite), izgradnja kapaciteta za lica koja pružaju usluge socijalne zaštite (programi obuke, stručno usavršavanje), obuhvatno zalaganje i lobiranje, podučavanje lica koja pružaju usluge socijalne zaštite i umrežavanje. Dodatno se smatralo da je neophodno uspostaviti mehanizme koordinacije i saradnje za socijalnu zaštitu na Kosovu, da se podigne svest o socijalnim davanjima i stvore fondovi za održivu socijalnu zaštitu.

Grupa 4:

DRUŠTVENA EKONOMIJA

§ Problemi:

Glavni problemi koje je ova radna grupa utvrdila obuhvataju: mali broj društvenih preduzeća; relativno malo interesovanje za datu stvar, visoku nezaposlenost kod ugroženih grupa, nedostatak razvoja društvene ekonomije i posebno nedovoljno zakonsko uređenje. Povrh toga, učesnici su smatrali da nije urađeno dovoljno toga na konceptualizaciji i promovisanju sektora uopšte. Dodatni problemi koji su utvrđeni obuhvataju: neupoznatost, brzu ekonomsku transformaciju; ograničena sredstva; i ograničene ljudske resurse.

§ Akteri:

Glavni akteri koji su prepoznati su: OGD, Vlada, donatori, strane misije, mesne zajednice, saveti u naseljima i korporacije.

§ Mere koje bi organizacije mogle da preduzmu:

Što se tiče mera koje bi organizacije mogle da preduzmu zajedno, utvrđeno je sledeće: Unapređenje relevantnih zakona, ulaganje u izgradnju kapaciteta OGD koje ili rade ili su zainteresovane za rad u ovoj oblasti. Štaviše, učesnici su smatrali da bi mogli da zajedno rade na povećanju svesti o datoj stvari i na osmišljavanju strateške kampanje. Takođe, stvaranje nacionalnog centra za društvena preduzeća koji bi služio kao centrala utvrđeno je kao mera koja bi mogla da donese opipljive rezultate.

Grupa 5:

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE / ZAŠTITA POTROŠAČA I ZDRAVLJA

§ Problemi:

Glavni problemi koje je ova radna grupa utvrdila obuhvataju: neadekvatno upravljanje otpadom, nedostatak obrazovanja i opšte svesti, nepoštovanje zakona o upravljanju otpadom, građansku i političku odgovornost, i ilegalne deponije, nedostatak službi i infrastrukture za upravljanje otpadom; nedostatak separacije otpada - 3R primena; nedostatak planova za upravljanje otpadom i primenu postojećih planova za upravljanje otpadom. Štaviše, učesnici su smatrali da drugi problemi u ovoj oblasti obuhvataju i: nedostatak finansijske održivosti NVO i nedostatak kapaciteta svake organizacije koja može da stvori partnerstvo.

§ Akteri:

Glavni akteri koji su prepoznati su: političke stranke, relevantne institucije (MMPH, AVUK), NVO, preduzeća, donatori, domaćinstva, građani, preduzeća za upravljanje otpadom (javna i privatna).

§ Mere koje bi organizacije mogle da preduzmu:

Što se tiče mera koje bi organizacije mogle da preduzmu zajedno, utvrđeno je sledeće: Podizanja svesti potrošača (prava, obaveze, interesi i dostojanstvo), izrada propisa o upravljanju otpadom, praćenje primene planova za upravljanje otpadom, odvajanje otpada u mestu izvora, proizvodnja energije metodom gasifikacije. Učesnici su smatrali da postoji potreba za angažmanom na polju proširenja usluga i mogućnost da se od organskog otpada pravi kompost. Takođe, smatralo se da je zajednički rad moguć i u pogledu davanja doprinosa usklađivanju razvojnih programa i strategija u javno-privatnom i građanskom sektoru, kao i stvaranja partnerstava na osnovu iskustva svake partnerske organizacije.

Grupa 6:

POMIRENJE I KULTURNI DIJALOG

§ Problemi:

Glavni problemi koje je ova radna grupa utvrdila obuhvataju: medije – u smislu toga da su često negativni promotori i da ne predstavljaju uvek kada se o nečemu diskutuje kako treba. Štaviše, često su prisutni u slučajevima kada postoje incidenti ili epizode. Sa druge strane, grupe su smatrale da su stereotipi veoma prisutni, ne samo među srpskom i albanskom zajednicom. Zatim, problemi oko jezika jer ima puno mladih koji su zainteresovani da sarađuju, ali tinejdžeri ne govore jezikom drugih. Međutim, srećom, većina mladih govori engleski, posebno albanska zajednica. Štaviše, OGD često ne razmišljaju u dugoročnom smislu, zbog čega je dobro da se proprati ili prati njihov rad i da se nastavi sa unapređenje prepoznatih zastoja. Nedostatak iskrenosti ključni je faktor za uspešan projekat ili aktivnost. Što se tiče date teme, iscrpljene su sve ideje, potrebna je kreativnost oko ove teme tako da mladi mogu da ih stimulišu i budu deo diskusije ovakvog karaktera. Takođe, nedostaje poverenje i postoji bojazan, kao i stvar identiteta, pošto su zajednice osetljive u pogledu identiteta, što takođe dovodi do manjka komunikacije. Institucije ne daju podršku drugim akterima na ovu temu. OGD nisu dobro koordinisane i njihov glas se ne čuje dovoljno.

§ Akteri:

Glavni akteri koji su prepoznati su: mediji, građani, građansko društvo, lokalne i centralne institucije.

§ Mere koje bi organizacije mogle da preduzmu: Što se tiče mera koje bi organizacije mogle da preduzmu zajedno, utvrđeno je sledeće: Podsticanje građana kroz formalne i neformalne grupe. Takođe, važno je raditi na stvaranju povoljnih uslova da bi se omogućila komunikacija između različitih grupa. Na kraju, grupe su smatrale da postoji potreba za stvaranjem infrastrukture za praktični rad za mlade iz zajednica, kroz osmišljavanje privlačnijih i kreativnijih projekata.

Grupa 7:

DEMOKRATIJA I DOBRO UPRAVLJANJE

§ Problemi:

Glavni problemi koje je ova radna grupa utvrdila obuhvataju: nedostatak transparentnosti i odgovornosti, i to da OGD nisu isključene iz procesa donošenja odluka i odgovornosti na lokalnom nivou, kao i to da organizacije građanskog društva imaju ograničeni kapacitet da budu aktivne na lokalnom nivou. U određenim opštinama nedostaju odgovarajući zakoni (nema jedinstvenih zakona o angažmanu građana za svaku opštinu) ili se zakoni ne primenjuju ako postoje. Drugi problemi koji su prepoznati obuhvataju: nedostatak političke volje da se uključe OGD i građani, pošto ima puno opština koje održavaju javne konsultacije sa građanima samo da bi štiklirale stavku. Štaviše, ne postoji strukturisana saradnja između lokalne uprave i građanskog društva. Međutim, postoje individualno orijentisane organizacije koje teže tome da ostvare saradnju sa opštinskim nivoom. Čak i u tim slučajevima, nedostaje kapacitet i nema dovoljno svesti o javnim konsultacijama i njihovom značaju. Osim toga, većina organizacija nema dovoljno kapaciteta da da sadržajne i profesionalne komentare.

§ Akteri:

Glavni akteri koji su prepoznati su: opštine, Ministarstvo administracije lokalne uprave, resorna ministarstva koja rade neposredno sa opštinama, zakonodavni i izvršni ogranak, organizacije građanskog društva, mesni saveti, konsultativni odbori, neformalne grupe, KVRL, preduzeća i udruženja opština.

§ Mere koje bi organizacije mogle da preduzmu:

Što se tiče mera koje bi organizacije mogle da preduzmu zajedno, utvrđeno je sledeće: javne konsultacije i dodeljivanje grantova za OGD, obuku; nadgledanje zakona, nadgledanje odluka predsednika opština, nadgledanje javne nabavke, održavanje rasprava o budžetu opštine, zalaganje za izradu budžeta sa osvrtnom na rodnu ravnopravnost, zalaganje za ispunjenje preporuka revizora, promovisanje pravilnika o etici za izabrane predstavnike. Takođe, podizanje svesti građana o njihovim pravima u smislu učešća javnosti i uspostavljanje mreže mesnih saveta da bi podelili svoja iskustva u oblasti zalaganja sa opštinom. Na kraju, rad na unifikaciji zakona i razmeni dobrih iskustava preko opština, uz istovremeno ulaganje u izgradnju kapaciteta seoskih saveta.

Učesnici radionice

Br.	Ime i prezime	Organizacija
1	Aferdita Mehaj	KEUK
2	Aferdita Pustina	OEBS
3	Afrim Malići	Handikos
4	Aljban Malići	NOPM
5	Aljbresa Aljiu	FIQ
6	Ana Larderet	Play International Kosovo
7	Ardiana Celja Baraku	SHE-ERA
8	Arieta Draguša	FIQ
9	Bedri Beriša	Agjencia per Zhvillim dhe Inovacion
10	Berzat Berzati	Gora Region
11	Besnik Rustemi	SWOK Kosovo
12	Betime Hodža	IKS
13	Bujar Kadriu	KDF
14	Chester Eng	Peace Corps Kosovo
15	Damir Bajrami	ICEC
16	Dardan Abazi	INDEP
17	Dardan Krueziu	CIVIKOS
18	Dario Di Benedeto	KEUK
19	Dea Isufi	Kosovo CSR Network
20	Destan Beriša	IQTD
21	Driton Bajraktari	KFSE
22	Egzon Mustafa	CEDE
23	Erik Mekkinli	Rotary Prishtina
24	Fatir Berzati	Durchhalten
25	Helena Poucki	GAIA
26	Ivo Đokić	MDNZ
27	Kenan Bećiri	CMB
28	Ljavidim Istrefaj	OJQ Rinia
29	Ljinda Šuku	BGF
30	Ljorika Tahiri	KAMA
31	Merisa Abdulahu	FIQ
32	Mevljude Murtezi	CIPOF
33	Mumin Ahmeti	EKOS - SANI
34	Musa Vezgiši	PHRC
35	Ime i prezime	Organizacija
36	Ngadnjesa Bresa	Ozoni
37	Nita Rudi	KDF
38	Nurten Demiri	KEUK
39	Ćendrim Hodža	LDA

40	Refik Kasi	ICEC
41	Rezarta Tahiraj Isljami	NVO STAY
42	Rikardo Selegini	RTM
43	Saljih Šehu	NVO Shqiponja
44	Seljatin Kačaniku	KONSUMATORI
45	Šemsije Seferi	NVO Alma
46	Špend Sopa	EKOVIZIONI
47	Šukrieje Ljecaj	Caritas Switzerland
48	Slobodan Vujičić	Udruženje Crnogoraca Kosovo
49	Tahire Gaši	NVO Zana
50	Urim Veseljaj	TBF
51	Urim Džaravina	LDIP
52	Valjentina Zefi	RTM
53	Vehbi Gudžolji	OJQ Gjeomjedisi
55	Vjosa Morina	IE
56	Zana Hodža	INDEP

Fotografije sa radionice

Izveštaj pripremili: FIQ i INDEP